

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALĂ

On. Direcțiunea Liceului M. Nicoară Arad

ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18APAR. ȘCOALA
Redactor: I. Semian TudorABONAMENT
Pentru Particul. lei.

PATUL LUI PROCUST

Mitologia elenă a lăsat moștenire lumii chipul tiraniei spirituale, în tâlharul din Atica numit Procust. Acest hoț nu se mulțumea numai să-și jefuiască victimele ce-i cădeau la mână, dar îi și întindea pe un pat de fier. Dacă nenorociții erau mai lungi decât patul, Procust le tăia picioarele; iar dacă erau mai scurți, le lungea picioarele cu niște funii, până ce leșeau din încheieturi, numai și numai să fie exact după lungimea patului său.

A fost ucis și el de eroul Teseu, care l-a supus la aceeași tortură.

Patul acestui tâlhar a ajuns de pomină. În domeniul spiritual, înseamnă tirania unor concepții sau metode, care vor să fie singura unitate de măsură în cele sufletești. Tot ce nu li se potrivește acestor tipare tiranice trebuie întins ori ciuntit, numai de dragul lor. Patul lui Procust se aplică de către exponenți cu apucături tiranice în toate manifestările spirituale. Când însă Patul lui Procust e adus și în Biserică, trebuie arătat și înlăturat.

Acum câți-va ani cineva preda bucata din Catechism: „Viața veșnică”, la o lecție practică, într-o conferință catihetică. Obiecțiunea ce i s'a adus catihetului în mod spontan era că n'a scris tema și ideile mai importante în timpul Predării, ci numai la Reproducere și Asociere.

Explicația dată de propunător, că a vrut să evite îmbucătățirea lecției și risipirea atenției elevilor cu pauzele cerute de scrisul pe tablă, n'a mulțumit pe toată lumea. Între mulți Preoți, ca și între mulți Învățători, treptele formale au devenit nu o dogmă pedagogică, ci o adevărată obsesie. Orice lecție trebuie — musai să încapă în acest tipar dinainte stabilit, precum în patul lui Procust trebuia să se potrivească toți cei care-i cădeau în mână. Și astfel multe lecții de religie au leșit ciuntite sau sehinguite din „cămașa de forță” a metodelor

și formelor tiranice, care s'au impus implacabile ca tot atâtea paturi de fier procustiene. Cineva protestează împotriva lor, zicând că „greșala cea mare a didacticei intelectualiste — cum o botează Gaudig — e cultul metodei și formei pentru ele înșile, e credința superstițioasă în ele, și uitarea aproape totală a celui-lalt factor, singurul hotărâtor, la urma urmelor: personalitatea învățătorului” (I. Nisipeanu: Religia pentru copii, pg. 41).

Preotul catihet nu e un Procust, care să tiranizeze pe alții cu anumite metode, și nici să fie tiranizat la rândul său de aceste metode. El știe că religia e chestie de convingere, nu de constrângere.

Spiritul omenesc e „liberal” prin naștere, mai ales la copii, unde orice constrângere trezește reacțiunea spontană a micului animal încă nedomesticit: instinctiv caută să se sustragă, chiar și prin mijloace nepermise, dela „carcera” morală, care bănuiește că vrea să-i îngreiească libertatea. Fără să fie instare de deducții logice și fără incursiunile filosofice ale celor în vârstă asupra libertății, copilul și-o păzește mai gelos decât un om matur. De aceea copiii învață la început jucându-se și povestind, fără să-și dea seama că învață. Sigur că de și-ar da seama că învață n'ar mai învăța cu plăcere. Dar asta nu înseamnă „a-i duce cu zahărelul”? Nu, ci este o adaptare la psihologia copilului. E o confirmare că nu-i făcut elevul pentru metode, ci metodele pentru el. Aceasta înseamnă a respecta sufletul copilului.

Fără să cadă în extrema celor ce proclamă peste tot pe „Majestatea Sa Copilul”, și confundă libertatea cu libertinajul, adevăratul catihet își dă seama, totuși, că dânsul e slujitorul lui Dumnezeu și al inimii copiilor ce i s'au încredințat, și nicidecum tiranul care caută să potrivească totul după măsura lui,

indiferent dacă dela fire caracterele diferite ale elevilor săi încap sau nu în „patul” său.

Pedagogul I. Nisipeanu afirmă — cu riscul de a exagera, cum adeseori și face — că: „Atât spiritul cât și metoda actuală a învățământului religios sunt în antagonism total cu înclinările fundamentale ale sufletului copilăresc. Niciun respect pentru aceste înclinări. Toată croiala acestui învățământ poartă pecetea brutalizării sufletului copilăresc, ignorează cerințele cele mai elementare ale acestui suflet.

Intr'adevăr, religia e un obiect din programă, care se învață, se memorează adică, ca și celelalte obiecte la care copiii sunt ascultați și notați cu note în toată regula. Religia, ca și celelalte obiecte de studiu, e alambicată, distilată, prin procedeul laborios și meticulos al treptelor formale” (I. Nisipeanu: op. cit. pg 11).

Purtați de prin icipiul: „Audiatur et altera pars”, trebuie să admitem că-i bine să scoatem ce e folositor și din păreriile ce trec dintr'o extremă în cealaltă. În ce privește subiectul prezent însă cred că nu-i exagerată expresia „brutalizarea sufletului copilăresc” întrebuintată de pedagogul amintit. Gândiți-vă că se poate întâmpla să fie catihetul, nu numai tiranizat de „cultul metodei și formei”, dar el însuși un tiran ce pune inimile fragede ale elevilor săi în „cămașa de forță” a tot felul de obligații impuse de dânsul, nu consimțite de elev. Una din aceste obligații neplăcute este ascultarea și teama de notă; apoi ducerea cu jandarmul la biserică; apoi, cum facem muniți, calcularea notelor după sisteme complicate care nu sunt altceva decât șireturile aprig strânse ale cămașei de forță ce se numește constrângerea elevului de-a fi bun. El ar trebui să fie bun din convingere, nu cu sila.

„Nu este educator mai deplorabil decât acela ce educă mereu, la care se vede mereu intenția de a educa, prin sfaturi și prin mânia interzicerilor de tot felul. Rezultatul e de-a dreptul contrar celui ținut” (I. Nisipeanu, op. cit. pg 55). Cel ce respectă libertatea morală a copilului își maschează intențiile didactice și educative. Nu vize între ei cu predica de morală gata la orice împrejurare. „În locul interzicerilor și predicilor de tot felul, fără sfârșit, e mult mai bine ca, în mod inconștient, pe nesimțite, prin exemple bune, prin aducerea copiilor într'o atmosferă morală pe care s'o respire mereu prin toți porii faptei lor printr'o strecurare pe furis a învățăturilor morale în inimă, să li se creieze întâi deprin-

deri bune adecă o determinare automată inconștientă spre acte bune. Pe urmă va veni și lecția de morală, predica conștientă, raționarea asupra binelui și răului” (I. Nisipeanu op. cit. pg 20).

Pentru a atinge ținta propusă vânătorii trag ceva mai înainte de punctul ținut. Deaceia am folosit în acest articol păreriile cam „extremiste” ale lui Nisipeanu, un pedagog animat de cele mai bune intenții: de-a desrobi pe catihet de sub tirania metodelor, și pe elev de sub tirania unor astfel de oameni robiți de metode fixe. Didacticismul exagerat nu-i decât un fel de „Pat al lui Procut” în care nu se formează, ci se torturează sufletul copilului, care rămâne apoi toată viața cu desgust pentru religie. Catihetul nu-i un închizitor cu nuia și cu catalog, ci un părinte sufletesc al elevilor. Desigur trebuie să-i învețe religia, dar să nu se simtă că-i învață și îi moralizează.

Amintesc acestea, acum la începerea anului școlar, că sentimentul religios nu se poate desvolta în „Patul lui Procut”, ci lângă „Ieslea Sfântă a lui Hristos” unde și darurile smerite ale păstorilor din Viflelem au acelaș respect ca și darurile pretențioase ale celor trei Magi dela Răsărit. Ca pe niște mielusei curați, fiecare an nou școlar ne aduce noi suflete de copii la învățământul religios. Datoria noastră e să le respectăm, înlăturând orice tiranie morală, și să ne creștem credințioșii de mâne în dragoste și într'o ambianță morală consimțită, nu silită!

Presviterul B

EFECTELE PRACTICE ALE RELIGIEI CREȘTINE

Potrivit spuselor Mântuitorului: „Impărăția mea nu este din lumea aceasta”, s'a tras adeseori concluzia, că religia creștină n'ar avea nicio legătură practică cu viața pământească, întru cât vizează o altă lume. Ea tinde spre o altă viață și o altă lume, spre una spirituală și transcendentă, și care n'ar avea deci nicio legătură cu sbuciumul și frământările vieții de aici. Din cauza aceasta, unii oameni de știință s'au și grăbit să afirme că religia nu mai este necesară, întru cât nu este de nici un folos practic.

Potrivit acestor vederi, am înclina să credem că așa este, dacă n'am avea însă înaintea noastră imensele realizări practice efectuate de spiritul creator al religiei creștine, în cele douăzeci de veacuri dela venirea Mântuitorului în lume.

Datorită acestor mari și neîntrecute realizări în toate domeniile vieții omenești, s'a văzut necesitatea absolută a religiei creștine, pentru desvoltarea armo-

har, să l facă să vieze, să devină prin har Dumnezeu să se facă părtaș al luminii și să facă totodată și pe credincioșii săi fii ai luminii, oameni cari să-și trăiască viața în binecuvântările harului și în strălucirile dumnezeirii.

Pentru aceasta i se cere preotului viață desăvârșită: pentru ca să poate desăvârși pe alții. „Preoții adevărați nu sunt numai bursieri ai bugetului public, ci și ai patri-moniului spiritual al bisericii. Viața lor trebuie să fie trăită după normele spiritualității, ai căror slujitori s'au făcut.

De aceea este necesară asceza în viața preotului. Preotul trebuie să fie în permanență un om care se reține dela tot ceea ce nu este spiritual. Pentru preot trupul nu mai este unicul scop al vieții, ci trăirea după trup este întunecată de minunția strălucirilor dumnezeiescului spirit, așa cum s'a exprimat sf. Ioan Gurădeaur: „Și au ajuns la o așa mare demnitate ca și cum ar fi deja mut și în ceruri, întrecând firea omenească și lberați fiind de pătimirele noastre.”

Dar ca să ajungă cineva la această stare barică, de viațuire dumnezească, trebuie o continuă supunere a simțurilor. Să te lapezi în permanență de tot ce e lumesc, de tine, de orgoliu, de îngâmfare, de poftă, de toate cele ce pot întuneca sufletul. Postelor și pornirilor trupesti să le ia locul virtușile. Orgoliului să-i ia locul râvna sfințeniei. Ingâmșării să-i ia locul pietatea și umilința. Viața întregă să fie transfigurată, să fie cuprinsă de luminile dumnezeiescului foc al iubirii și al credinței.

Preotul trebuie să fie cel dintâiu dintre cei virtușii. El trebuie să fie campionul virtușii. Și el trebuie în primul rând să fi ajuns la acea stare, când toate pornirile și poștele trupesti au devenit moarte, iar în locul lor au luat naștere frumusețile vieții spirituale, pentru că viața spirituală e o condiție a mântuirii.

Preotul este chemat să mântuiască pe credincioșii săi și numai apoi să poată să spună că și a făcut datoria. Un laic are mai puțin de împlinit. Acesta trebuie să se mântuiască pe sine numai. Preotul trebuie să se mântuiască și pe sine și pe ai săi.

Iată pentru ce este atât de necesară viața desăvârșită a preotului. Pentru că fiind el desăvârșit, va putea desăvârși și pe alții, fiind el pătruns de viața neprihănită, va putea da un exemplu viu și pentru alții, un exemplu care să fie urmat fără nicio ezitare.

Din cele de până aci rezultă învedereat că preotul trebuie să trăiască o viață de asceză. Dar există o deosebire între viața ascetică propriu zisă și între cea a preotului. În general sub asceză se înțelege depărtarea de lume și trăirea în singurătate, după legile stricte ale abținerii, totale sau parțiale, dela anumite lucruri, ca sărăcia de bună voie, fecioria, postul, etc. Ori unui preot nu i se cere aceasta, ținându-se seama și de misiunea sa. Dimpotrivă, preotul este chemat să trăiască în lume, alături de lume, pentru lume. El are tocmai menirea de a lucra pentru mântuirea lumii. De aceea viața preotului nu poate fi concepută ca o viață ascetică în sensul arătat al noțiunii de asceză, ci o viață desăvârșită, curată, nebântuită de poște și de alte griji lumești.

Preotului i se cere o viață trupească în sensul de a fi neprihănit, de a duce o viață trupească absolut curată. Trupul să fie prețuit la valoarea lui relativă, iar sufletului să i se atrbuie cdevărata valoare. Cu alte cuvinte, preotul trebuie să și trăiască așa fel viața, încât să nu o confunde pe aceasta cu trăirea după trup, care este de o durată limitată, ci cu trăirea spirituală care este veșnică. Să nu confunde mai ales demnitatea sa, de natură divină, cu una de natură pământească și să nu pună preț pe cele ale trupului, eliminând pe cele ale sufletului, sau conștând prea puțin pe ele.

În primul rând, preotul trebuie să se abțină dela tot ce este de prisos. Viața sa materială să se rezume la ceea ce este necesar lui și familiei lui. Pornirilor poștitoare să le pună stavilă și să-și dirijeze viața spre cele spirituale.

Preotului nu i se cere nici să fugă de lume, nici să renunțe la o gospodărie, nici să nu aibe un cămin. I se cere însă o limită, o moderațiune în toate acestea. Dacă trebuie să fie în lume, pentru că misiunea sa este de a sfinți și a mântui lumea, să nu se lase furat de cele ale lumii. Dacă este necesar să aibă o gospodărie din care să și întrețină familia sa, să nu urmărească altceva decât atât cât îi este necesar și să nu dorească averi pământești. Și dacă îi este necesar un cămin, să și modereze poștele trupului și să rămână alături de ai lui, nu să fie cuprins de patimile cele lumești.

Lumea, gospodăria, căminul preotului, nu trebuie însă să fie supra evaluate. Înaintea tuturor acestora este misiunea pe care i a dat-o Dumnezeu.

Dacă preotului nu i se cere asceza trupească, în mod arbitrar, i se cere în schimb o asceză sufletească riguroasă. El trebuie să și desăvârșască sufletul, să și gândească sufletul de tot ce este lumesc într'ânsul, în așa fel încât să nu rămână într'ânsul numai dorul de lumina dumnezească. Pentru aceasta el trebuie să fie în permanență „un om al rugăciunii și al misterelor” al contemplațiilor, al meditațiilor. El trebuie să-l simtă pe Dumnezeu, să l contemple pe Dumnezeu, să-l trăiască pe Dumnezeu în el, ca să se ridice deasupra lumii.

Viața sufletească a preotului să fie pură. Numai așa poate să devină acea viață cerească de care mărturisese sfinții. O viață care cere multe jertfe, multe rețineri, multe efortări, dar care aduce și multă mângâiere.

Rugăciunea este expresiunea vieții spirituale, este aceea care „crează acest spirit superior care dă puteri divine — ceea ce dă puțința de a pulsa înțelepciunea și iubirea divină.” Ca să fii om de rugăciune îți trebuiește tot atât răvnă ca și când vrei să fii om al sfințeniei, pentru că în fond rugăciunea și sfințenia se înlanțuiesc, se contopesc și formează omul transfigurat de lumina strălucitoare a harului.

Preotul trebuie să fie transfigurat de această lumină a harului. El este omul sfințeniei; dar el este totodată și sfințitor. El lucrează cu sfințele taine ale lui Dumnezeu care sfințesc. De aceea se cere ca el însuși să fie sfințit „să activeze în lume și pentru lume, dar să nu aibă nimic comun cu lumea, să ridice lumea la un nivel moral superior, iar nu lumea să l prăbușească pe el în abisuri catastrofale.”

Cu alte cuvinte, preotul trebuie să fie pătruns de sfințenie, pentruca prin reobosită răvnă să poată să sfințească lumea și să o mântuiască de răutatea pozelor. Dacă el nu ar fi sfânt, s'ar putea foarte ușor să fie biruit de potimi și să devină el înusi rob al lumii.

Modelul de sfințenie este Iisus Hristos și puterile cerești, ce stau în jurul tronului lui Dumnezeu. De aceea sfințenia presupune o ridicare spre cele cerești, o conlucrare cu puterile cerești. Și întrucât demnitatea preoției este de natură cerească, preotul trebuie să fie formă după modelul acesta de sfințenie.

Sf. Ioan Gură de aur spune, că atunci când preotul săvârșește sfințele taine, la care conlucrează puterile cerului, el „trebuie să fie așa de curat, ca și când ar locui în ceruri, în mijlocul acelor puteri.” El lucrează acum cu cele ale Harului și „când vezi că Domnul ca o jertfă zace pe altar și pe jertfitor plecat deasupra jertfei rugându-se și pe toți înroșiți în sângele celui pe care L slăvesc, crezi tu atunci că mai ești printre oameni? Ci nu vei fi cu atât mai mult înălțat în ceruri și aruncând din sufletu și ori-e gând trupesc și cu inimă slobodă și minte curățită, nu privești cele ce sunt în ceruri? Noi am generaliza și am spune că nu numai atunci când săvârșește sfințele taine, preotul trebuie să se simtă înălțat în ceruri, ci în permanență, în orice clipă, oricând și în orice loc.

O, cât de sublim este acest dar al preotului de a fi mijlocitor pentru sfințirea credincioșilor prin har. „Căci al preotul stă în picioare și nu aduce foc, ci pe Duhul cel Sfânt; îndelung își face ruza nu ca să cadă o flacără de sus spre a mistui darurile, ci ca harul dumnezeesc să se coboare asupra jertfei și prin ele să se aprindă inimile tuturor spre a le face mai strălucitoare decât argintul curățit în foc.”

Toamă pentru acest rol așa de sublim, pe care nici chiar ingerii nu-l au, de a sfinți pe oameni și de a-i mântui, preotul trebuie să aibe viață neprihănită, o viață spirituală desăvârșită, care să fie demnă de rangul pe care l posedă. „Sufletul preotului trebuie să lumineze ca o adevărată lumină a soarelui care strălucește în toată lumea.”

Să lumineze și să aducă lumină.

Aducând lumină în lume, preotul va fi pătruns el însuși de lumina dumnezească, iar viața lui va fi cu adevărat desăvârșită. El se va cufunda în lumina dulce a mântuirii și va mântui totodată și pe credincioșii săi.

Atunci el va putea spune, ca și Sf. Simion Noul Teolog „sunt om prin natură și Dumnezeu prin har”, pentrucă viața lui nu va fi trăită cmeneste, ci dumnezeeste. Atunci el va putea spune „eu trăiesc, dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos este cel care trăiește în mine” (Gal 2, 20), pentrucă el va fi devenit Hristos prin har.

Dar tot atunci el își va fi și împlinit misiunea ce i a fost încredințată de Dumnezeu. El va fi lucrat pentru mântuirea sufletelor credincioșilor săi. Își va spiritualiza viața sa, dar o va spiritualiza și pe a celor cari i-au fost încredințați. Își va desăvârși viața sa, dar o va desăvârși și pe a altora. Va deveni fiu al luminii, dar va fi aprins lumina dumnezească și în sufletele credincioșilor săi.

Diagonul M.

Despre ce să predicăm?

Duminecă în 22 Sept. 1946 să vorbim despre: CREȘTINISMUL ȘI ERESURILE.

Invățăatul și cinstitul Gamaliil spunea celor ce prigoneau pe Apostolii Domnului: „Nu vă legați de oamenii aceștia, ci lăsați-i în pace, căci dacă planul sau lucrul acesta va fi dela oameni, se va risipi; iar de este dela Dumnezeu, nu-l veți putea nimici, ca nu cumva să vă faceți luptători împotriva lui Dumnezeu” (Fapte 5, 38-39).

Creștinismul este religia adevărului revelat, împotriva căruia nu avem nicio putere. „Că împotriva adevărului noi nu avem nicio putere, ci avem pentru adevăr” (II Cor. 13, 8).

Dacă religia creștină ar fi numai dela oameni și ar sta numai în puterea lor, o, atunci de mult s'ar fi nimicit. Dela dușmanii externi, care au fost păgânii prigonitori și dela dușmanii interni, care sunt ereticii defăimători, câte furtuni nu s'au ridicat împotriva Bisericii lui Hristos?... Câte puteri ale întinerului nu s'au conjurat împotriva Evangheliei?... În câte feluri nu a fost lovit creștinismul, ca să i se măsoare veritatea și puterea de rezistență?... Toate cărțile biblice au fost contestate, toate dogmele evanghelice au fost negate, toate normele morale au fost deformate, toate rânduelile cultului religios au fost parodiate și batjocorite. Când prigoana n'a izbutit, a atacat eresul; când eresul n'a izbutit, a atacat prigoana, și tot așa, de aproape două mii de ani, prigoanele au lovit și eresurile au ros adevărurile credinței creștine, și nu le-au distrus...

Lung este pomelnicul lor și cine se încumetă să-l facă? Dela saducheii și fariseii care au răstignit pe Mântuitorul și până în prezent, s'au ivit nenumărate eresuri, care au încercat să falsifice creștinismul*.

* Amintim câteva, pe cele mai cunoscute în primul mileniu al erei creștine: iudaizmul (păstrau legea mozeică în creștinism), gnosticii (amestecau religia indică, filosofia păgână și creștinismul), simonizmul (după numele lui Simon Magul), cerintienii (după Cerint, care negau divinitatea Mântuitorului), nicolaizmul (după oarecare Nicolae, se dedau la desfrâu, ca și inochentiștii veacului al 20-lea), docheții (învățau că Iisus Hristos a avut numai un corp părut, de unde și moartea lui a fost numai aparentă), marcioniștii (după Marcion, care nega Vechiul Testament și trunchia Noul Testament), encratiștii (înfrânării) sau acvariții (se cumincau numai cu apă), ofiții (adorau ingerul rău, șarpele, care a amăgit pe Adam și Eva), catiștii (tot închinători ai șarpelui), elcheșii sau samseii (prietenii soarelui), manicheii (aderenții lui Manes), montaniștii (după Montan, care a încercat să reformeze Biserica după inspirația proprie), antitrinitarii (neagă dogma Preasfintei Treimi), chiliaștii (așteptau împărăția Meșiei de o mie de ani pe pământ), arienii (aderenții lui Arie, care negau divinitatea Fiului), macedonienii (aderenții lui Macedonie, care negau divinitatea Duhului Sfânt), apolinariștii (dela Apolinarie, care nega integritatea firii omenești a Mântuitorului), pelagienții (aderenții lui Pelagiu, care negau rolul harului divin în mântuire), predestinațienii (cred că omul este dinainte hotărât la mântuire sau osândă), nestorienii (aderenții lui Nestorie, care negau învățătura ortodoxă despre Născătoarea de Dumnezeu), priscilianii (iarăși un fel de nicolaizmi), masalienii (rugătorii), eustațienii (contrari familiei, Bisericii și statului), eutihienii sau monofiziții (învățau, după Entihie, că în Iisus Hristos firea dumnezească a absorbit firea omenească), monofeliștii (învățau că Iisus Hristos deși avea două firi, avea numai o singură voință și lucrare), iconoclaștii (negau cultul icoanelor), paulicentii, din care se nasc bogomilii (rugătorii), adopțienii (învățau că Iisus a fiul adoptiv al lui Dumnezeu) ș. a.

Al doilea mileniu al erei creștine cuprinde și mai multe eresuri, cele mai numeroase isvorite din protestantism. Nu le mai amintim.

Toate s'au succedat, veac după veac, până astăzi. Nici numele lor, nici învățătura lor, nu importă. Fost-au vremuri, veacuri întregi, când toată puterea lumească era de partea lor. Nu ne interesează. De însemnat este doar faptul că multe dintre aceste eresuri au ținut abia câțiva ani; altele câteva decenii și altele câteva secole de lupte și vrajbă, după care toate cele din mileniul întâi al erei creștine și cele mai multe din mileniul al doilea, au dispărut sau sunt pe cale să dispară, ca altele să le ia locul, — o probă și aceasta despre superioritatea și divinitatea creștinismului. Toate pretindeau că sunt expresia adevărului, și nu erau; toate mărturiseau că sunt dela Dumnezeu și s'a dovedit că erau dela oameni. În același timp creștinismul, — cu Biserica lui cea una, sfântă, sobornicească și apostolească, — a rămas și va rămâne în vecii vecilor, ca mărturie a singurului adevăr, care ne vine — prin descoperire — dela Dumnezeu.

În istoria creștinismului, eresurile au și ele un rol: să demonstreze prin contrast adevărul crezului ortodox, să arate tăria Bisericii, să manifesteze și mai mult splendorile divine ale creștinismului autentic și etern triumfător. „Că trebuie să fie și eresuri între voi, ca să se învedereze cei lămurii” (I Cor. 11, 19).

Sunt și în lumea contemporană, la modă, o serie întreagă de eresuri, pe care le propagă numeroase asociații numite „religioase”. Învățăturile lor deși se declară biblice, sunt izvorite din sulele răsăvătite și anarhice, care vreau să înlocuiască rugăciunile Bisericii cu rugăciunile lor, crezul creștin cu crezul lor, icoanele sfinților cu portretele lor, botezul harului cu botezul apei, Dumineca cu Sâmbăta etc. La aceste eresuri se mai adaugă cunoscutele surrogate ale religiei, care atacă pe Iisus Hristos, îi denaturează învățătura, îi batjocoresc Biserica, îi parodiază cultul, și în același timp încearcă să dea oamenilor iluzia mângăerilor și satisfacțiilor pe care le oferă Biserica Mântuitorului creștinilor practicanți.* Ele sunt bune pentru „consumatorii de opiu”, pentru spiritele desechilibrate, pentru caracterele nervoase, pentru firile desiluzionate, pentru toți cei ce au neglijat virtuțile morale sau neglijează îndatori-

rile cotidiene ale vieții religioase. Pentru marea mulțime a practicanților religioși, care-și împlinesc cu toată râvna datoriile de creștini, ele sunt cu totul de prisos.

Creștinismul de aproape două mii de ani e remediul mântuirii de păcat și calea conformării vieții omului cu voința lui Dumnezeu. Pretențiile de a reforma creștinismul, de a depăși Evanghelia, de a înlocui Biserica și de a crea o religie mai bună decât creștinismul, sunt nereserioase.*

Fierbe veacul de mulțimea eresurilor; creștinismul este deasupra lor și va rămâne — tot mai puternic, tot mai viu și tot mai cuceritor — în urma dispariției lor, căci *el singur este dela Dumnezeu; el singur reprezintă marele și unicul adevăr, împotriva cărui nu avem nicio putere.*

Eresul se numără între faptele trupului, alături de idolatrie, desfrâu și ucidere (Gal. 5, 20—21). Creștinii o știu aceasta prea bine, și de aceea în atitudinea lor față deeretici, urmează regula de conduită dată pentru totdeauna de sf. ap. Pavel, când scrie episcopului Tit (3, 10—11): „De omul eretic, după întâia și a doua povățuire, ferește-te, știind că s'a abătut unul ca aceasta și păcătuiește, fiind singur de sine osândit”.

* Anii trecuți s'a făcut multă agitație în lume cu numele unui nou Mesia, descoperit de Annie Besant (ateistă convertită la teosofie în persoana lui Krishnamurti, fiul unui secretar al societății teosofice din Adyar. A fost purtat prin Europa, a fost prezentat la Sorbona Parisului în fața unui public numeros, ca Mesia, ceea ce a scandalizat pe mulți. Tatăl său îl reclamă; Annie Besant jură că e' un Hristos reîncarnat, la inițierea căruia a fost născut în Tibet. A fost și la București, de unde s'a trezit într'un soi de alienație din Budapesta.

Krishnamurti e considerat de unii ca cel mai mare eretic al vremii. El propagă „extasul absolutei nimiciri”, ca și Budha, care neagă sufletul și admite reîncarnarea. Numai într'un veac decăzut, confuz și plin de contradicții poate avea credit o axiomă ca aceasta, datorată lui Krishnamurti: „A te conforma e un păcat, a te revolta e o virtute”.

Informațiuni

= **Aniversarea** alor 6 ani dela suirea pe tron a Maiestății Sale Regelui Mihai I a fost sărbătorită în întreagă țară, în ziua de 6 Septembrie a. c., cu un entusiasm deosebit. La Arad, în biserica Catedrală, s'a slujit un Te-Deum în prezența autorităților civile și militare. Despre însemnătatea zilei a vorbit I. P. C. Icon. Stavr. Caius Turicu.

După terminarea sf. slujbe a avut loc, în piața Catedralei, trecerea în revistă a trupei, cuvântarea Dlui General Talpeș adresată soldaților și o scurtă defilare.

= † **Preoteasa Emilia Bulz.** În ziua de 7 Septembrie a. c. a încetat din viață, în vârstă de numai 51 ani, vrednica preoteasă Emilia Bulz, născută Magieru, sora P. S. Sale Părintelui Episcop Andrei și soția C. Preot Virgil Bulz din Garahonț.

Născută dintr'o familie de slujitori ai sf.

* În seria aceasta amintim: teosofia, mai bine s'ar numi „teofizica”, antroposofia, spiritismul, francmasoneria, ocultismul sau esoterismul (doctrinile ascunse) cu toate derivatele lui: astrologia (știința despre influența pe care o exercită astrele asupra pământului și cu deosebire asupra omului), fiziognomia (știința care vrea să ghicească, după exterior, caracterul omului), frenologia sau craniologia (arta care se ocupă de loc țirile funcțiunilor cerebrale), hirologia, dactilomanția sau digitomanția (studiul cmprerelor digitale), hiromanția (arta de a ghici din palmă gândurile și d stinul omului), grafologia (descoperirea caracterului din forma scrisului), cartomanția (prezicerea din cărțile de joc), oniromanția (interpretarea viselor), magia sau vrăjitoria („totalitatea mijloacelor misterioase prin care omul poate dispune de puterile ascunse ale naturii, ale spiritelor și de însăși divinitatea”), „albă” sau „neagră”, după cum are de scop să facă bine sau rău, alchimia (metoda de a descoperi elixirul vieții, de a face aur din metale și de a crea viața prin mijloace magice și cabalistice, numită și „magia înaltă” (arta corespondenței secrete, care explică totul prin numere și litere).

altare, adormita în Domnul a constituit prin viața ei o adevărată pildă de preoteasă distinsă, soție bună și mamă devotată întru totul obligațiilor sale familiare.

Slujba prohodului a fost oficiată în ziua de 11 Septembrie a. c. în sf. biserică din Gurahonț, de către un sobor de 10 preoți, răspunsurile funebrele fiind date de corul bisericesc din Gurahonț, condus de Dl. învățător pens. Savu Dorca. La sfârșitul prohodului, au luat cuvântul Pr. Dr. Roman Popa și P. S. Sa Părintele Episcop Andrei care și a luat rămas bun de sora ce a plecat în vesnicia lui Dumnezeu.

Dela sf. biserică trupul neînsuflăit al regretatei dispărute a fost condus la cimitir, însoțit fiind de dragostea și lacrimile familiei și a credincioșilor, în fața cărora s'a bucurat de o deosebită stimă. Aici a ținut o cuvântare impresionantă Păr. Toma Gherasimescu.

Impărtășind durerea pe care a încercat-o P. S. Sa Părintele Episcop Andrei și întreaga familie, rugăm pe Atotmilostivul Dumnezeu să așeze sufletul adormitei în Domnul acolo unde nu este durere, nici scârbă, nici suspin, ci viață fără de sfârșit.

==Itinerarul preotului misionar eparhial Dr. Toma Gherasimescu va suferi o modificare. Sf. Sa va vizita: În 16 Septembrie (nu 14) parohia Hontisor, în 17 Sept. Săturău, în 18 Zeldis, în 19 Buceava-Șoimoș, în 20 Mădrijești, în 21 Secaș, în 22 Mustești din protopopiatul Gurahonț; în 23 Sept. parohia Joia mare, în 24 Revetiș, în 25 Roșia, în 27 Laz, în 28 Dezna, în 29 Rănușă, în 30 Rășchirata, în 1 Octombrie Moneasa, în 2 Oct. Susani, în 3 Nădălbești, în 4 Slatina de Criș, în 5 Neagra, în 6 Minead, în 7 Buhani, în 8 Ignești, în 9 Donceni, în 10 Sălejeni, în 11 Prăjești, în 12 Șebiş, în 13 Berindia—Prușor, în 14 Găvojdia—Paulian, în 15 Buteni, în 16 Chisindia, în 17 Păiușeni, în 18 Văsoaia, în 19 Zugău din protopopiatul Buteni.

Nr. 3182/1946.

Concurse

Se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile pentru ocuparea postului de *cântăreț bisericesc* din parohia *Zimandul Nou*, protopopiatul Arad.

Venite:

1. Salarul dela Stat.
2. Eventualele stole.

Indatoriri:

1. Conlucrarea cu preotul la toate slujbele din parohie.

2. Achitarea taxelor după venitul cantoral.

Cererea de concurs cu actele recerute se va înainta Veneratului Consiliu Eparhial.

Arad, din ședința Ven. Consiliu Eparhial dela 28 August 1946.

† ANDREI,
Episcop,

Ic. Stavr. Caius Turicu,
consilier eparhial

Nr. 3232/1946.

Se publică concurs cu termen de 30 zile pentru postul de *cântăreț bisericesc* din parohia *Talpoș* protopopiatul Cermei.

Venite

1. Folosința a 4 jugh. pământ arător.
2. Stole legale (20% în raport cu stola preotească).
3. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Indatoriri

1. Susținerea strănei II-a.
2. Conlucrarea punctuală la toate slujbele din parohie.
3. Instruirea elevilor în răspunsurile liturgice și Apostol.
4. A instrui pe cei dornici în cele 8 glasuri și alte cântări bisericești.
5. A conduce cor bărbătesc ori mixt.
6. A plăti toate impozitele de pe venitele cantorale.

Reflectanții vor dovedi că sunt diplomați a Școlaei de cântăreți bisericești.

Cererea de concurs cu actele necesare se vor înainta Ven. Consiliu Eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 28 August 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3285/1946.

Se publică concurs cu termen de 30 zile pentru ocuparea postului de *cântăreț bisericesc* din parohia *Măndruloș*, protopopiatul Arad.

Venite

1. Folosința celor 8 jug. pământ arabil ce constituie sesia cantorală.
2. Stolele legale.
3. Salarul dela Stat, pentru care parohia nu garantează.

Indatoriri

1. Să conlucreze cu preotul la toate slujbele oficiale și particulare conștiincios și punctual.
2. Să instruiască elevii școlii primare în răspunsurile liturgice, în cântările funebrele și citirea Apostolului și să cânte cu ei regulat la sf. liturgie.

3. Să instruiască tineretul glasurile și celelalte cântări bisericești.

4. Să plătească din al său pe eventualul cântăreț ajutor, precum și toate impozitele după beneficiul său.

5. Să facă cor bărbătesc ori mixt.

6. Să facă colportajul în parohie.

Reflectanții vor dovedi că posedă diploma unei școli de cântăreți. Cererea de concurs împreună cu actele cerute se vor înainta Ven. Consiliu Eparhial în termenul concursului, iar candidații se vor prezenta în parohie spre a-și arăta destoinicia în cele cantorale și a fi propus spre numire.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 28 August 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3545/1946

Se publică concurs *din oficiu*, cu termen de 15 zile, cu salariul dela Stat, pentru următoarele posturi de preoți:

1. Postul de *preot 3 la Catedrala din Arad*,
2. Parohia *Adăa*, protopopiatul Chișineu-Criș.
3. " *Mișca 2*, " " "
4. " *Sânleani* " Arad "
5. " *Panadul-Nou*, " " "
6. " *Ramna*, " Buteni
7. " *Vârfurile*, " Gurahonț
8. " *Cristești* " Hălmagiu
9. " *Căzănești* " " "

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 31 August 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
Cons. ref. eparhial

Nr. 3544/1946.

Se publică concurs *din oficiu*, prin numire, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Nădălbăști*, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 16 jug. cad.
2. Stolele și birul legal.
3. Salariul dela Stat.

Parohia este *de clasa a doua*.

Preotul va plăti toate impozitele după beneficiul preotesc din al său.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare: Certificatul dela Școala medie, Absolutorul teologic și Diploma de capacitate preotească, dimpreună cu un memoriu despre activitate și datele personale (anii serviți, copii etc.), se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 31 August 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3543/1946.

Se publică concurs *din oficiu*, prin numire, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Șoimuș-Buceava*, protopopiatul Gurahonț.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 32 jug. cad.
2. Locuință în natură.
3. Stolele și birul legal.
4. Salariul dela Stat.

Parohia este *de clasa a doua*.

Preotul va plăti toată impozitele după beneficiul preotesc din al său.

Cererile de concurs, însoțite de actele ne-

cesare: Certificat dela Școala medie, Absolutor teologic și Diploma de capacitate preotească, dimpreună cu un scurt memoriu despre activitate și datele personale (anii serviți, copii etc.), se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 31 August 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3506/1946.

Se publică concurs *din oficiu*, prin numire, cu termen 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Susani*, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 16 jug. cad.
2. Stolele și birul legal.
3. Salariul dela Stat.

Parohia este *de clasa a doua*.

Preotul va plăti toate impozitele după beneficiul preotesc din al său.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare (Certificatul dela Școala medie, Absolutorul teologic și Diploma de capacitate preotească, dimpreună cu un scurt memoriu despre activitate și datele personale (anii de serviciu, copii etc.), se vor înainta Consiliului Eparhial.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 31 August 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3501/1946.

Comunicat

P. C. Preoți sunt încunoștiințați că a apărut în editura „Diecezană” cele dintâi numere (1-3) din *Biblioteca „Calea Mântuirii”*.

Această bibliotecă completează lucrarea misionară a foii religioase „Calea Mântuirii” servind acțiunea de propagandă antisectară.

Broșura (Nr. 1-3) „*Crucea lui Hristos*” care a deschis seria acestor publicații de întărire a credinței strămoșești, față de uneltirile sectare, se găsește la „Diecezană” cu prețul 2000 lei.

Nr. 4 „*Despre Botez*” este sub tipar. Invităm pe P. C. Preoți ca până la 30 Septembrie 1946 să arate la Protopopiat numărul broșurilor pe care le pot desface între credincioși, fiindcă dorim ca aceste publicații să ajungă la toate casele celor știutori de carte.

Arad, la 5 Septembrie 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu,
cons. ref. eparhial.